

Sygn. akt III AUa 188/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak (spr.)
Sędziowie:	SSA Jadwiga Radzikowska SSA Halina Gajdzińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **W. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy W. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 grudnia 2011 r. sygn. akt V U 1068/11

o d d a l a apelację.

Sygnatura akt: III AUa 188/12

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 4 października 2012 r.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie W. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 29 września 2011 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty argumentując, że w myśl art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm., zwana dalej ustawą emerytalną) brak jest podstaw do jednoczesnej wypłaty renty inwalidzkiej z Wojskowego Biura Emerytalnego i emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją NEE (...) z dnia 29 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. przyznał W. K. prawo do emerytury ustalonej na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 97, poz. 674) i ustawy emerytalnej (cyt. wyż.), której wypłatę podjęto od dnia 1 października 2007 r., tj.

od dnia zawieszenia przez Wojskowe Biuro Emerytalne wypłaty ubezpieczonemu emerytury wojskowej. Po uzyskaniu informacji z Wojskowego Biura Emerytalnego, iż ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę emerytury wojskowej decyzją z dnia 14 czerwca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał wypłatę emerytury NEE. Następnie po tym, jak ubezpieczony w dniu 21 czerwca 2010 r. wystąpił z wnioskiem o rezygnację z wypłaty emerytury wojskowej, decyzją z dnia 19 lipca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. ponownie podjął wypłatę ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego. W dniu 19 września 2011 r. wnioskodawca zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. o wypłatę emerytury wraz z 50% świadczenia rentowego. Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 29 września 2011 r. organ rentowy odmówił W. K. prawa do renty wypłacanej jednocześnie z emeryturą.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie, w którym wnioskodawca żądał obok emerytury wypłacanej mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty 50% świadczenia rentowego nie jest zasadne. Sąd przytoczył treść art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej i stwierdził, że w myśl powołanych przepisów wykluczona jest jednoczesna wypłata emerytury z ZUS i renta z WBE, co oznacza brak podstaw prawnych do zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. Z tych względów na zasadzie art. 477¹⁴ §1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca W. K..

Podniósł, że wyrok Sądu jest dla niego bardzo krzywdzący, gdyż doznał znacznego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem podczas wykonywania obowiązków służbowych, ma III gr. inwalidzką (inwalidztwo trwałe) w związku ze służbą wojskową. Przyznał, że emeryturę zaczął pobierać od 1 stycznia 2007 r. i kilkakrotnie, bezskutecznie zwracał się do ZUS o wypłacanie mu 50% renty inwalidzkiej do emerytury. Dodał, że stan prawny w dniu naliczenia jego emerytury zezwalał na doliczenie służby wojskowej do stażu pracy w cywilu, a także związanych z nią innych składników. Końcowo wnioskodawca wyraził rozgoryczenie z powodu traktowania go przez ZUS i stwierdził, że „czuje się traktowany jak obywatel trzeciej kategorii”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest nieuzasadniona.

Bezsporne w sprawie jest, że wnioskodawca w okresie od 28 września 1961 r. do 24 maja 1977 r. pozostawał w służbie wojskowej. Decyzją z dnia 25 lutego 1978 r. uzyskał prawo do wojskowej renty inwalidzkiej na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1973 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (Dz. U. nr 53, poz. 341). Inwalidztwo wnioskodawcy pozostaje w związku ze służbą wojskową. Wskazana ustawa co prawda utraciła moc z chwilą, gdy w dniu 26 lutego 1994 r. (Dz. U. 1994 r., nr 10, poz. 36) weszła w życie ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, ale art. 53 ust. 1 pkt 1 przepisów przejściowych tej ustawy stanowi, że emerytury i renty, do których prawo ustalono na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się emeryturami i rentami w rozumieniu ustawy.

Decyzją z dnia 28 stycznia 2002 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy od 1 listopada 2001 r. prawo do emerytury nauczycielskiej NEE. Przy ustaleniu prawa do świadczenia doliczono ubezpieczonemu okres służby wojskowej. Jednocześnie ubezpieczony ma prawo do emerytury wojskowej, która była zawieszona. W dniu 17 maja 2010 r. i 8 czerwca 2010 r. wpłynęła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacja z Wojskowego Biura Emerytalnego, że W. K. złożył wniosek o podjęcie wypłaty emerytury wojskowej. Wobec powyższego decyzją z dnia 14 czerwca 2010 r. wstrzymano wypłatę emerytury NEE. W dniu 21 czerwca 2010 r. ubezpieczony złożył rezygnację z wypłaty wojskowej emerytury, więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 9 lipca 2011 r. od dnia 1 czerwca 2010 r. podjął wypłatę świadczenia. W dniu 19 września 2011 r. W. K. wniósł o wypłatę emerytury NEE wraz z 50% świadczenia rentowego.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył rozstrzygnięcia, czy w konkretnym przypadku zachodzą podstawy do wypłaty wnioskodawcy świadczeń zgodnie z jego wnioskiem. Innymi słowy, czy jest dopuszczalny zbieg świadczeń: emerytury nauczycielskiej przyznanej na gruncie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) dalej zwanej ustawą emerytalną i 50% renty z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej „w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego”. Przepis ten zawiera zatem podstawową regułę, że zbieg prawa do kilku świadczeń określonych w ustawie rodzi dla organu rentowego obowiązek wypłaty tylko jednego – wyższego świadczenia. Zainteresowanemu przysługuje jednak wybór: jeżeli zażąda wypłaty niższego świadczenia, żądanie będzie musiało zostać uwzględnione. Zainteresowany może też w każdym czasie zażądać zamiany świadczenia wypłacanego na inne, również przysługujące. Zgodnie z art. 95 ust. 2 przepis ust. 1 stosuje się również z uwzględnieniem **art. 96**, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub art. 15a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (...).

Regulacja art. 96 ustawy przewiduje wyjątki od obowiązującej na gruncie ubezpieczeń społecznych zasady niekumulacji świadczeń. Oznacza to możliwość pobierania więcej niż jednego świadczenia, jednak z pewnymi ograniczeniami: korzystniejsze zasady dotyczą wyłącznie zbiegu prawa do ściśle określonych świadczeń, a ponadto tylko jedno świadczenie będzie wypłacane w pełnej wysokości (wysokość drugiego, zostanie obniżona o 50%). Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej „odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury (w konkretnym przypadku emerytura NEE) z prawem do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową (w konkretnym przypadku – renta inwalidy wojskowego, którego niezdolność pozostaje w związku ze służbą wojskową). Wyrażone w art. 96 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej odesłanie w razie zbiegu prawa do wypłaty różnych świadczeń, do odrębnych przepisów oznacza w niniejszej sprawie sięgnięcie do **art. 54** ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (tekst jednol. Dz. U. z 2010 r., nr 101, poz. 648). Stosownie do art. 54 ust. 1 inwalidzie wojennemu i wojskowemu, którego inwalidztwo powstało w związku ze służbą wojskową, pobierającemu rentę inwalidzką obliczoną od podstawy wymiaru obliczonej w art. 11, który nabył prawo do emerytury wypłaca się w zależności od jego wyboru: 1. rentę inwalidzką powiększoną o połowę emerytury, albo 2. emeryturę powiększoną o połowę renty inwalidzkiej. Możliwość takiego zbiegu prawa do wypłaty świadczeń przewidziana na gruncie przepisów „wojskowych” nie satysfakcjonuje wnioskodawcy, który żądał połączenia świadczenia z zaopatrzenia powszechnego ze świadczeniem wojskowym. Powołana wyżej argumentacja mająca oparcie w zacytowanych przepisach wskazuje, że brak jest podstaw prawnych do wypłaty przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczenia zbiegowego zgodnie z wnioskiem jaki złożył W. K.. W wyroku z dnia 10 czerwca 1997 r. sygn. akt II UKN 176/97 (Lex 31958) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wyłączony jest zbieg świadczeń wojskowych ze świadczeniami z zaopatrzenia powszechnego (art. 7 i 53 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1994 r., nr 10, poz. 36 ze zm.).

Powyższe rozważania doprowadziły Sąd Apelacyjny do wniosku, iż przy rozpoznaniu odwołania Sąd pierwszej instancji nie naruszył prawa materialnego, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a apelacja – jako nie zawierająca uzasadnionych zarzutów, na podstawie art. 385 kpc podlegała oddaleniu.

M.Z.